Я аздабляю нашу мову:
Даю прыметы розным словам.
Наўрад ці зможаш без мяне ты
Прадмет адрозніць ад прадмета.

Ільняная і жытнёвая.
Сялянская.
Баравая ў казачнай красе.
Старажытная.
Ты самая славянская.
Светлая, як травы ў расе.
Вобразная, вольная, пявучая,
Мова беларуская мая!

Пімен Панчанка

Ільняная і жытнёвая.
Сялянская.
Баравая ў казачнай красе.
Старажытная.
Ты самая славянская.
Светлая, як травы ў расе.
Вобразная, вольная, пявучая,
Мова беларуская мая!

Пімен Панчанка

Хвост мой пушысты,
Кажух мой агністы,
Хітрай называюць
І курэй хаваюць.

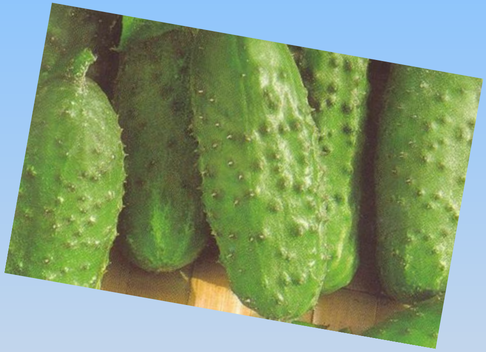

На градцы – доўгі і зялёны,
А ў дзежцы – мокры ды салёны.

Носікі вусатыя,
Спінкі паласатыя,
Хвосцікі пушыстыя,
Лапкі кіпцюрыстыя.

ПРЫМЕТНІК

ЛЕКСІЧНАЕ ЗНАЧЭННЕ	МАРФАЛАГІЧНЫЯ ПРЫМЕТЫ	СІНТАКСІЧНАЯ ФУНКЦЫЯ
Абазначае прымету прадмета	Змяняецца па ліках,склонах, родах (у адз.ліку)	У сказе можа быць азначэннем або выказнікам

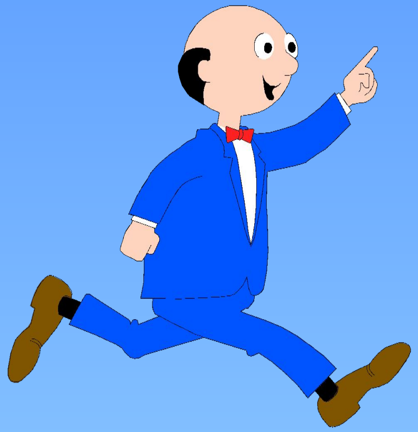

Прыметнік + назоўнік = словазлучэнне
Назоўнік + прыметнік = сказ

Сіняе неба – словазлучэнне

Неба (было) сіняе – сказ

ЗАДАННЕ

Размяркуйце прыметнікі па групах:

Сіняя	Чырвоная	Зялёная	Жоўтая
1.ПАМЕР	1.КОЛЕР	1.ФОРМА	1.МАТЭРЫЯЛ
2.ЗНЕШНІЯ ЎЛАСЦІВАСЦІ	2.АДНОСІНЫ ДА ЧАСУ	2.УНУТРАНЫЯ ЯКАСЦІ	2.ПРЫЗНАЧЭННЕ

Сіняя	Чырвоная	Зялёная	Жоўтая
маленькі стол	*блакітнае* неба, *ружовы* захад	*авальная* плошча	*залаты* пярсцёнак, *шкляны* посуд
кучаравая дзяўчына, *прыгожы* юнак	*навагодняя* ноч	*сарамлівая* дзяўчына, *добры* настаўнік	*сталовы* нож

Надыход зімы

Пасля палудня з поўначы падзьмула здаровым халадком. Зямля стала сухой, пакрылася цвёрдаю скарынкаю. Затым пасыпаў спорны, густы сняжок, які ішоў усю ноч і ўвесь дзень. Пад вечар снег суняўся, і на захадзе бліснула ласкавая ўсмешка сонца і патухла. У небе засвяціліся зіхатлівыя зоркі. Прыціснуў моцны мароз.

Раніцою наваколле нельга было пазнаць. Лес пабялеў, зрабіўся светлым. Кашлатыя лапы ялін гнуліся пад халодным пластом снегу, а маленькія елачкі на ўскрайку лесу і пні панадзявалі пышныя белыя башлыкі і хаваліся пад імі. І нельга было ўстрымацца, каб не памераць сваімі нагамі глыбіню снегавога покрыва.

(Паводле Я.Коласа)

- Прыметнік – гэта…
- Прыметнік у сказе звязаны з …
- Марфалагічныя прыметы прыметніка (змяняецца па) …
- У сказе прыметнік выконвае ролю (член сказа) …
- У маўленні прыметнікі ўжываюцца для…

- **Прыметнік – гэта самастойная часціна мовы, якая абазначае прымету прадмета і адказвае на пытанні які? чый?**
- **Прыметнік у сказе звязаны з назоўнікам.**
- **Марфалагічныя прыметы прыметніка - лік, склон, род (у адзіночным ліку).**
- **У сказе прыметнік выконвае ролю азначэння або выказніка.**
- **У маўленні прыметнікі ўжываюцца для таго, каб дакладна, ярка і вобразна апісаць прадмет, выдзеліць прадмет з шэрага іншых, ацаніць яго.**

Хатняе заданне:

§33. Практыкаванне № 261(вусна).